

**Княгиня Мария Луиза
стана на 91 години** стр. 2

**Кампания за популяризиране
на българското висше
образование и онлайн курсове
за кандидат-студенти извън
България** стр. 2

**В ОСНОВНОТО УЧИЛИЩЕ
И В ГИМНАЗИЯТА В
ЦАРИБРОД ДОВОЛНИ ОТ
УСПЕХА НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ
ПЪРВИЯ УЧЕБЕН СРОК** стр. 3

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В СЪРБИЯ

Братство

ISSN 2466-4707

novo.bratstvo.rs

ГОДИНА VIII • БРОЙ 163 • 26 януари 2024 година • Безплатен екземпляр • Основател: НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ НА БЪЛГАРИТЕ В СЪРБИЯ

Традиционния сурвакарски обичай в Босилеградско

стр. 3

ИНТЕГРИРА МУЛТИКУЛТУРАЛНОТО РАЗВИТИЕ МЕЖДУ СЪРБИЯ И БЪЛГАРИЯ

Портал
far.rs

FAR

ФАР

MULTIMEDIJALNI INTERNET PORTAL
NA BUGARSKOM I SRPSKOM JEZIKU

МУЛТИМЕДИЕН ПОРТАЛ
НА БЪЛГАРСКИ И СРЪБСКИ ЕЗИК

Княгиня Мария Луиза стана на 91 години

Княгиня Мария Луиза на 13 януари навърши 91 години. Тя е родена през 1933 г. в София, като първото дете на цар Борис III и сестра на цар Симеон II.

Тази година тя отбеляза празника в Америка с голямото си семейство. Княгинята има четири деца, 11 внуци и две правнучета. Миналата година тя отпразнува 90-ата си годишнина в България и тогава стотици изпълниха столичния храм-паметник „Св. Александър Невски“ за благодарствен молебен.

Кръстена е по православен обред от Софийския митрополит Стефан, бъдещ екзарх на Българската православна църква, с името Мария Луиза в чест на покойната ѝ баба и първа българска княгиня на Третата българска държава Мария Луиза, княгиня на Парма и Пиаченица. Неин кърстник е държавникът Александър Малинов, тогава председател на Народното събрание.

Началното си образование получава в двореца, като е записана за редовна ученичка в Началното училище „Неофит Рилски“ в София. Преждевременната кончина на баща ѝ на 28 август 1943 г. е съкрушителен удар за нея. След проведения на 8 септември 1946 г. референдум за обявяване на България за република, на 16 септември Мария Луиза напуска България заедно с майка си царица Йоанна и брат си Симеон II.

Живее в Александрия, Египет, където в изгнание се намират дядо ѝ и баба ѝ

по майчина линия Виктор Емануил III и Елена Черногорска. Учи в училището „Свето сърце“, обгрижвано от ирландски монахини. През 1951 г. се установява със семейството си в Мадрид, Испания. Учи в Училището за милосърдни сестри, което завършва с отличие.

През 1957 г. се омъжва за Карл Владимир, княз фон Лайнинген (1928-1990), потомък на кралица Виктория и на царя освободител Александър II. През 1958 г. двамата се установяват в Торонто, Канада. От брака им се раждат две момчета. Развеждат се на 4 декември 1968 г.

На 16 ноември 1969 г. Мария Луиза се омъжва за Бронислав Хробок, син на полковник от полската армия. От брака им се раждат син и дъщеря. Понастоящем Мария Луиза живее със семейството си в град Мадисън, щат Ню Джърси, САЩ.

В чужбина (първо в Канада и после в САЩ) тя е силно ангажирана и посветена на българската кауза. Посещава организирани от българската емиграция събития и благотворителни инициативи.

Мария Луиза е първият член на Царското семейство, който се завръща в България през 1991 г. С нейна помощ са подкрепени множество домове за деца без родители, старопиталища и болници.

Подготви С.Дж.

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

МОН на Р България

Кампания за популяризиране на българското висше образование и онлайн курсове за кандидат-студенти извън България

Министерството на образованието и науката на Република България съвместно с Изпълнителна агенция за българите в чужбина на 22 февруари в Босилеград ще организират кампания за популяризиране на българското висше образование по ПМС 103/1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина и по ПМС 228/1997 г. за

приемане на студенти в държавните висши училища на Република България за учебната 2024/2025 г.

В информацията, публикувана на фейсбук страницата на българското посолство в Сърбия, се посочва, че на утрешния ден, на 23.02.2024 г., ще бъде организирано изложение в Пирот и Цариброд.

КУРСОВЕ ЗА КАНДИДАТ-СТУДЕНТИТЕ

Кандидат-студентите от Сърбия, които желаят от учебната 2024/2025 г. да се запишат в някой от ВУЗ-овете в Република България, ще имат възможност да посещават онлайн курсове по български език, литература и история на България, които ще организира Министерството на образованието и науката на Република България. Курсовете ще провеждат двама преподаватели от Института по български език към БАН за всички кандидат-студенти от Албания, Косово, Република Северна Македония, Молдова, Сърбия и Украйна, се казва в информацията, обявена на фейсбук страницата на Посолството на Р България в Р Сърбия.

За тази цел е било необходимо в срок до 18 януари 2024 г. желаещите да изпратят имейл адресите си на проф. Лучия Антонова, директор на Института по български език към БАН (luchantonova@gmail.com), с копие до Александра Бойчева, държавен експерт в дирекция „Висше образование“ на МОН (a.boicheva@mon.bg).

В случай, че някои кандидат-студенти нямат достъп до електронни устройства, с които да се включат в онлайн подготовката местните български организации могат да организират сборна група, която да се посещава в посочения времеви график.

П.Л.Р.

България и Румъния влизат в Шенген по въздух и вода на 31 март

Решението България и Румъния да влизат в Шенген по въздух и вода на 31 март беше единодушно взето от всички държави членки на Съвета на Европейския съюз. От 31 март тази година проверките по вътрешните въздушни и морски граници с България и Румъния отпадат.

Очаква се Съветът на ЕС да вземе допълнително решение за определяне на подходяща дата за премахване на проверките и по вътрешните сухопътни граници. То отново трябва да бъде взето с единодушие.

Премиерът Николай Денков на последното заседание на правителството за миналата година заяви, че преговорите са били дълги и сложни, но е постигнато принципно съгласие с Австрия за приемане на България и Румъния в шенгенското пространство. Австрия е поела ангажимент за продължаване на преговорите за сухопътни граници.

„Преговорите с Австрия ще са съчетани със съществена подкрепа от страна на ЕК за защита на външните граници на ЕС с Турция и Сърбия, за да намалим притока на нелегални мигранти към Европа. След 12 години без особен напредък по темата Шенген, днес можем да се поздравим с този безспорен успех на българската държава“, каза още Денков.

На практика българските граждани, които след 31 март летят до или от страни от Шенген, няма да преминават през паспортен контрол.

Българските граждани, които ще летят до страна от Шенген, ще отиват на гишето за регистрация на багажа (check-in), след това ще

продължават към контролно-пропускателния пункт за проверка на бордна карта. Ще преминават през проверката за сигурност и ще продължават към изхода за отвеждане към самолета.

Българските граждани, които ще пристигат от страната от Шенген, единствено ще продължават към зоната за получаване на багаж, но без да преминават през паспортна проверка.

През паспортна проверка пътниците ще преминават единствено, ако летят до или пристигат от страна извън Шенген. Така за тях преминаването през летището няма да бъде съкратено.

Всеки, който лети до страна извън Шенген, ще отива на гишето за регистрация на багажа (check-in), ще продължава до контролно-пропускателния пункт за проверка на бордна карта, а след това ще преминава през проверката за сигурност. След нея ще подлежи и на паспортен контрол, като едва след това ще може да продължи към изхода за отвеждане към самолета.

Всеки, който пристига от страна извън Шенген, първо ще преминава през паспортния контрол и след това към зоната за получаване на багаж.

На столичното летище вече има планирана реорганизация, която ще влезе в сила от 31 март.

С.Дж.

Традиционния сурвакарски обичай в Босилеградско

В навечерието на Православна Нова година по стар стил (14 януари) сурвакари и този път обикаляха домовете в Босилеградско с благопожелания на домакините за здраве, късмет и берекет през Новата година.

Сурвакарите или сироваскарите, предимно малки деца, носят сурвачки (сироваскарки) - украсени свежи дрянови клонки, с които потупват домакините по гърба за здраве и благословия през новата година, а те ги даряват с пари и хранителни продукти.

Традиционният обичай е съпроводен от народни песни, като:

„Сурва, сурва, весела година,
живи - здрави, догодина, до амина.
Да си бърз като елен
и да си здрав като дрен!
Да сте живи, да сте здрави!

Всеки работа да има!
Всяко зло да ви забрави!
Пълни шепи и хамбари,
бели агнета в кошари!
Нека всички зимни дари
да се трупат на камари!

През миналото суровакари са били ергени, а групата са съчинявали булка и младоженец, воденичар, котка, мечка, музиканти и др. След като в зори приключвали с обикалянето на къщите, сироваскарите се събирали в някой от домовете им и от събраните дарения си правели гозба. Приготвяло се традиционното ястие „вариво“ от кисело зеле, сушено месо и сланина и се варила ракия в котел, а веселбата продължавала до късните следобедни часове.

П.Л.Р.

ЦАРИБРОДСКИТЕ УЧЕНИЦИ ПРЕДСТАВИХА „КОЛЕДНА ПРИКАЗКА ЗА ДОБРОТО“

Приключи зимната ваканция

В ОСНОВНОТО УЧИЛИЩЕ И В ГИМНАЗИЯТА В ЦАРИБРОД ДОВОЛНИ ОТ УСПЕХА НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ ПЪРВИЯ УЧЕБЕН СРОК

В понеделник, 22 януари, започна вторият учебен срок за учениците от основните и средните училища в Сърбия. Това бе първият им учебен ден в тази година, тъй като според училищния календар зимната ваканция започна на 3 януари, веднага след новогодишните празници.

В Основното училище „Христо Ботев“ от общо 418 ученици първият учебен срок успешно са завършили 382-ма, 35-има са със слаби бележки, докато един ученик е неоценен. „Доволни сме от успеха на учениците. Общият им успех е много добър 4,15 и е малко по-добър спрямо съответния период на миналата година, когато бяха петима ученици по-малко, а успехът 4,08“, сподели директорът Милена Ставров. Тя посочи, че с примерно поведение са 412 ученици, което в сравнение с януари миналата година е по-добре (402-ма ученици), но крайните оценки са по-лоши и добави, че общият брой на отсъствията е по-малък, отколкото през първия срок миналата учебна година (13 025), общо 12 838, от които 67 са неизвинени.

От общо 159 ученици, които се учат в Гимназията „Св. св. Кирил и Методий“,

146-има са завършили първия учебен срок с положителен успех, шестима ученици имат слаби бележки (в първи клас има 3 слаби бележки, във втори десет, в трети няма слаби и в четвърти клас има четири единици) и седем ученици са неоценени. Директорът на гимназията Братислав Стаменов сподели, че са доволни от успеха, като изтъкна, че средната бележка на всичките ученици в училището е 4,04 (в първи клас е 4,12, във втори 3,94, в трети 4,21 и в четвърти клас 3,90) и горе-долу е същата като миналогодишната - 4,08, когато имаше и една паралелка повече.

Общият брой на отсъствията е 9 465, или 59,5 на ученик, от които 209 са неизвинени. Според Стаменов отсъствията значително намаляват в сравнение с предходната учебна година, когато накрая на първия срок имаше към 2 500 отсъствия повече, т.е. общия им брой е 11 945. Директорът подчерта, че поведението на учениците е примерно, с изключение на няколко ученици, с които се провежда засилен възпитателна дейност поради неизвинени отсъствия.

Андрияна Ташков Александров

В предпразничното очакване на Коледа учениците от Основното училище „Христо Ботев“ в Цариброд изнесоха спектакъл на български език под название „Коледна приказка за доброто“. На сцената, украсена с новогодишна украса и елха, в голямата зала на Културния център костюмираните ученици от четвърти, шести и седми клас донесоха радостта на светлите Коледни и Новогодишни празници. Те припомниха историята с Дядо Коледа, който живее на Северния полюс и обикаля света, за да раздава подаръците, които е направил

задно с джуджетата, че подаръците не се измерват в пари, а в споделяне и взаимност и не само те са Коледа, а любовта и доброто в сърцата на всички ни, която трябва да раздаваме на хората около нас.

Учениците изиграха спектакъла два пъти - пред децата от детската градина и пред своите съученици, учители и гости и ги обгърнаха с магията на настъпващите празници. Събитието бе уважено и от генералния консул на Република България в Ниш Димитър Цанев.

Андрияна Ташков Александров

НОВОГОДИШНИ ПОДАРЪЦИ ЗА ДЕЦАТА ОТ ЦАРИБРОДСКА ОБЩИНА

И тази година всички деца до 10 годишна възраст в Община Цариброд имаха право да получат новогодишни подаръци, които осигурява общината. За Новата 2024 година подаръци получи общо над 560 деца. Въз основа на списъците, изготвени от образователните ведомства, общински новогодишни подаръци в детската градина получи 192-ма малчугани и 203-има ученици от първи до четвърти клас в основното училище. На останалите деца, които не посещават детската градина и не отиват на училище и за които предварително родителите им подадоха заявка в Общинската администрация, общо 153, подаръците раздаде Дядо Коледа в Занималния „Пазителите на смеха“. Подаръци от общината получи и около двадесет деца със специални нужди, потребители на сдруженията на граждани „Цариброд“ и „Хендикеп“, на които по дългогодишна традиция новогодишни подаръци раздаде и компанията „Дунав застраховане“ с желание да направи празниците им по-приятни.

Както бе оповестено, на всички деца до 10 години бяха раздадени символични подаръци по време на първия „Новогодишен карнавал“, проведен се на 29 декември на централния градски площад, в рамките на който бе представен спектакълът „Алиса и Дядо Коледа в страната на чудесата“. На някои от малките царибродчани бяха събднати и желанията, които няколко дни по-рано по време на „Новогодишния базар“ те изписаха и закачиха на елхата в центъра на града.

Подаръци за Нова година на всичките 418 ученици в Основното училище „Христо Ботев“ раздаде и нишкият епископ Арсений, който със студниците си посети царибродското училище в навечерието на празника. Според епископ Арсений пакети са осигурени за всички ученици и в много други общини на Нишката епархия, а дарител е хуманитарната организация „Нашите сърби“ от Чикаго.

Андрияна Ташков Александров

314 ЕДИНИЦИ КРЪВ БЯХА СЪБРАНИ В КАМПАНИИТЕ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА В ЦАРИБРОД

На 29 декември във фойето на Културния център в Цариброд се проведе седмата, последна доброволна кръводарителска акция в 2023 година, организирана от Червения кръст Цариброд и Института по трансфузия Ниш. В акцията в последния миналогодишен работен ден кръв дариха 34 хуманни царибродчани, двама по-малко в сравнение с предишния месец. Андрия Стеванович, лекар в Института по трансфузия Ниш, бе доволен от кампанията. „Отзивчивостта на гражданите в тази акция беше добра, както и през цялата година в Цариброд“, сподели Стеванович. Той посочи, че кръвните запаси са на задоволително ниво, но винаги може и по-добре, защото е по-добре да има запаси и кръвта да чака пациента, отколкото пациентът да чака кръв.

Във всичките седем кръводарителни акции през изминалата година бяха събрани 314 единици кръв. Организаторите са доволни от броя на кръводарителите в Цариброд. Те изтъкват, че сред

тях има много нови млади дарители и се надяват те да продължат да даряват ценната течност редовно.

Весна Тодоров, секретар на Общинската организация на Червения кръст, сподели, че са надхвърлили планирания брой кръвни единици за годината и добави: „Доволни сме, че през 2023-та повече граждани се отзоваха на нашите кампании в сравнение с предишната 2022-ра, когато в същия брой акции бяха събрани 263 единици кръв. Имаме все повече дарители, които се включват в инициативите за първи път, а особено радва факта, че сред тях има голям брой млади хора. Това е за похвала и ние много се гордеем с тях.“

Организаторите изразиха надежда, че броят на кръводарителите ще продължи да нараства и тази година. Те честитиха Новогодишните и Коледните празници на всички и призоваха доброволците да продължат да даряват кръв.

Андрияна Ташков Александров

ДЕТСКИ СТОЛЧЕТА ЗА КОЛА ПОЛУЧИХА НОВОРОДЕНИТЕ В ОБЩИНА ЦАРИБРОД ПРЕЗ 2023

Както и предишните години, в рамките на редовната си програмна дейност Съветът по безопасност на движението към община Цариброд в сътрудничество с Патронажната служба на Здравния дом, обезпечи детски столчета за кола на семействата с новородени бебета, с цел повишаване безопасността на най-малките участници в движението. Седалки за всичките 35 новородени през изминалата година бяха подарени на родителите им през средата на декември. „Съветът по безопасност на участниците в движението по пътищата винаги ще подкрепя подобни дейности и сме готови да въведем и други мерки, които ще подобрят безопасността на децата“, каза председателят на съвета Саша Марков. През последните пет години за закупуване на детски столчета за кола са заделени около 3 милиона динара, каза Марков и добави: „Очакваме повече средства през 2024 г. Очакваме предложения и сме готови да въведем още програмни дейности, всичко с цел да запазим тенденцията да няма пострадали и загинали деца на територията на община Цариброд“.

През изминалата година Общинският съвет по безопасност на движението реализира редица дейности и проведе лекции, с цел по-добро информиране на гражданите, участници в движението от различни целеви групи, както и дейности за подобряване безопасността на всички участници в движението, с особено внимание към най-малките.

По думите на Марков най-много средства се отделят за подобряване на обучението и възпитанието на децата в пътното движение, започвайки от предучилищна възраст, първи и втори клас, като тази година за първи път са организирани лекции и за децата от пети и шести клас. За учениците от трети и четвърти клас на гимназията всяка година се организира лекция на тема „На матура без кола“.

Марков посочи, че за реализацията на всички дейности през изминалата година са изразходвани около 13 милиона динара от общинския бюджет и за тази година обяви още по-богата програма.

Андрияна Ташков Александров

Увеличава се броят на кръводарителите в Босилеградска община

Общинската организация на Червения кръст в Босилеград през 2023 г. организира четири кръводарителски акции, в които бяха събрани 315 единици кръв. Две инициативи се проведеха със съдействието на Община Босилеград и Военномедицинската академия в Белград, а две с Института за кръвопреливане от Ниш.

Секретарят на Червения кръст Руска Божилова заяви, че броят на кръводарителите през изминалата година се е увеличил спрямо предишните години. През 2023 г. са регистрирани 28 нови кръводарители, които за първи път са дали ценната течност. Сред участниците в инициативите са били и 33 жени, както и доста ученици от тукашната гимназия. В кръводарителските акции участваха и членовете на благотворителното сдружение „Коце заувек“ от Враня, а доброволци от нашата община също редовно подкрепят инициативите на това сдружение.

Тя изказа благодарност към всички участници в доброволческите инициативи и за пореден път подчерта, че даряването на кръв е изключително хуманен акт, с който се оказва помощ на хора в нужда и се спасяват човешки животи.

Божилова допълни, че и през 2024 г. са планирали 4 кръводарителски инициативи - две с общината и Военномедицинската академия в Белград, а две заедно с Института за кръвопреливане от Ниш.

П.Л.Р.

В последната кръводарителска инициатива през 2023 година, която съвместно организираха Община Босилеград, местната организация на Червения кръст и Военномедицинската академия в Белград, се включиха 91 доброволни кръводарители. Сред тях бяха 10 жени, като 4 от тях за първи път участваха в такава акция. И този път в инициативата взеха участие и представители на общинското ръководство начело с кмета Владимир Захариев, както и членове на сдружението „Коце завинаги“ от Враня, заедно с доброволци от Северна Македония.

Приключи ловният сезон в Босилеградско

За разлика от предишните година груповият лов на диви свине в Босилеградска община тази година приключи по-рано, на 7-ми вместо на 31-ви януари, както предварително бе обявено в ловния календар.

Решението за съкращаване на тазгодишния ловен сезон, който започна на 1-ви септември миналата година, бе взето на общото събрание на дружеството. По думите на председателя на дружеството причината за това е намаленият брой на диви свине в ловното стопанство в нашата община, както и факта, че голям брой свине вече са бременни.

Той посочи и че съгласно решението на събранията на ловното дружество и приложимите закони до 31 януари е разрешен индивидуален лов на дива

свина и сръндак, както и групов лов на хищници - чакали и лисици.

От ръководството на „Сокол“ изтъква, че през този сезон в дружеството са членували около 400 ловци и че са доволни от постиженията им, като подчертават, че тазгодишният ловен сезон е преминал без инциденти. Както и предишните години, освен членове на „Сокол“ в ловния район на Босилеградска община и през този сезон са идвали да ловуват техни колеги от вътрешността на Сърбия.

На босилеградските ловци сега предстоят редовните дейности по поддържане на хранилищата и подхранване на дивеча, построяване и поддържане на ловни чакала и др.

П.Л.Р.

Неизползвани туристически потенциали на Босилеградска община

Пределите на Босилеградска община, намиращи се на надморска височина от около 700 до 1927 метра, представляват екологическа перла на Южна Сърбия. Тук не съществува нито един установен замърсител, който да нарушава това, което предлага природата.

Всичко това е безспорен потенциал. За съжаление, тези възможности, поне засега остават неизползвани, като последица от липса на креативност на хората от този край да използват богатствата на природата.

Нека посочим някои от тези туристически потенциали:

- Надлъж и нашир в тези предели бликат стотици планински извори с изключително качествена планинска вода. В Долна Любата, в подножието на планина Валози, е изворът „Шопур“, с капацитет от 5 литра вода в секунда. Една израелска фирма изготвяла проект за бутилиране на вода от този извор, но поради несъгласието на местното население, намерението не е осъществено.

- В Долна Лисина, под върховете на Гложка планина, по средата на букова гора се намира изворът „Шупчи кладенец“. И през зимата и през лятото водата от този извор има постоянна температура от само 3 градуса.

- На около 10 километра от Босилеград, в поречието към Горна Лисина, се намира акумулационно езеро с площ от около 5 квадратни километра. В него се сливат бистри като сълза три планински реки (някои еколози оспорват казаното, че водите на Любатска река, които се вливат в езерото през тунел, са замърсени от мината „Благодат“ на Бесна кобила, обаче за това твърдение липсват сигурни доказателства).

Езерото е пълно с пъстърва и други видове риба. През лятото водата в Лисинското езеро се затопля до 25 градуса, обаче няма нито един уреден плаж.

Всички планински предели изобилстват от непокътнати гори, пълни с различни видове дивеч - диви прасета, зайци, сърни, лисици, вълци... Също така ливадите и пасищата са богати с лечебни билки като кантарион, мащерка, църновръшка... и с повечето видове гъби. На прекрасните планини - Църноок, Бесна кобила, Бела вода, Лисинска, Милевска и Гложка, растат висококачествени боровинки. До тях съществуват и пътища.

На входа на Босилеград се намира крепостта, наречена Босилова, но тя е пренебрегната и неизследвана.

Какво в момента предлагат компетентните общински ведомства за развитието на туризма?

Това е сградата в местността Градище, построена върху основите на някогашен военен обект. За постройката и оборудването ѝ са изразходвани повечето милиони динара. Дай Боже този обект да привлече някой турист, защото, отсреща са безкрайни скали, а на сградата са също скали, обрасли с павит.

- На 3 километра от Босилеград, в с.

Белут, се намира ферма-музей, наречена „8-ми ден“ и е собственост на самотния възрастен земеделец Здравко. В малките обекти, построени с труд и средства на Здравко, са поместени експонати с безценна стойност от историческото минало на Босилеградско: носия, покъщнина, стари занаяти, дори и библиотека със стари книги и записи. Има и помещение за отход и почивка. Мнозина любопитни хора от България, Македония и вътрешността на Сърбия не пропускат възможността да посетят тези обекти и да се любуват на постройките. Обаче до фермата няма построен път, а само пешеходна пътека.

Напоследък, поради зъба на времето и невъзможността на собственика, някои от постройките са пред рухване. Досега Здравко не е получил нито един динар помощ за ремонт на обектите.

- На 5 километра от Босилеград, в с. Извор, се намира най-голямата църква в цялата околия и до нея единственото килийно училище, в което още по времето на турското робство били сложени основите на грамотността в Босилеградско. В този обект поп Новко е обучил десетина хора, които станали учители и разпространявали грамотността сред населението.

Въпрос е как да се използват възможностите за развитие на туризма, който да израсне в сериозен и доходен отрасъл за местното население?

Ето за начало някои предложения, които в никой случай не отричат и други, може би по-реални и по-приемливи.

Най-напред е необходимо да се изготви устойчив план, а след това да се търсят допълнителни средства от републиканското министерство на туризма и младежта. Особено, като се има предвид, че Босилеградска община е икономически екстремно неразвита, както и нагласата на министерството за развитие на селския туризъм.

В редица села пустеят празни къщи. С незначителни капиталовложения те могат да се оспособят за престой и нощуване на туристи. Също би могли и да се построят нови хижи със същата цел.

С развитието на туризма ще спре миграцията от селата, тъй като в повечето села в момента младите могат да се изброят на пръстите на едната ръка.

Нужно е да се активизира и общинската туристическа организация с нови и креативни членове. Тази организация е на издръжка от общинската хазна. Трябва да се стимулира планинският туризъм, тъй като планинари от различни краища редовно идват тук и се любуват на прекрасната ни природа. Те могат да бъдат истински пропагандисти на туристическите възможности на Босилеградско. Трябва да се използват и медиите на сръбски език, които да разпространяват информацията за туристическите потенциали на Босилеградска община.

Вене Велинов,

Бивш журналист на в-к „Братство“

ИЗЛОЖБАТА НА НОВИЦА АЛЕКСОВ ПРЕДИЗВИКА ГОЛЯМ ИНТЕРЕС СРЕД ЦАРИБРОДЧАНИ

В началото на миналия месец в Галерията „Методи Мет Петров“, в присъствието на голям брой посетители, бе открита изложба творби на Новица Алексов. На първата си самостоятелна изложба в родния град той представи около 30 творби, маслени бои и акрил върху платно. „Щастлив съм, че след много години имах възможността и честта да покажа творбите си самостоятелно. Това е един специален момент за мен“, каза авторът. Той започва да рисува още като гимназист. След създаването на Дружеството на царибродските художници, в което членува от самото начало, рисува още по-интензивно. „Първата ми творба е от 1979 г., маслени бои върху фазер, така се работеше по онова време, правих доста портрети с молив и когато се сформира Дружеството през 1996 г., ние получихме тласък и работихме по-усилено“, сподели Алексов. Въпреки че неговите картини, особено портрети, но и пейзажи, се намират в много частни колекции из цялата страна, той успя да събере повечето от тях и да ги експонира

на тази изложба.

Художникът е вдъхновен от мотивите в нашата среда, а някои от картините му са плод на въображението. „Опитвам се да направя картините достъпни за обикновените хора. Повечето от тях разказват някаква история. Когато имахме изложба в Дома на армията в Ниш, известният художник Радомир Антич ми отпрати хубава критика: ‘Запази стила си, бих го нарекъл поетичен реализъм, защото във всяка картина имаш история’, и аз го послушах“, посочи той.

Новица Алексов е пенсиониран учител по физическо възпитание. Участвал е в над двайсет колективни изложби в Сърбия и България. Първата му самостоятелна изложба посетителите имаха възможност да видят в продължение на двадесет дни.

Галерията в Цариброд посрещна Новата година с изложба творби на членовете на Сдружението „Пиргос Арт“ от Пирот.

Андрияна Ташков Александров

Конкурси на ИАБЧ

Моят корен български

Изпълнителната агенция за българите в чужбина обяви традиционните конкурси за деца и юноши от българските общности в чужбина за 2024 г. Тази година темата е „Моят корен български“.

Литературният конкурс „Стефан Гечев“ се провежда за 28-ма година. Желаетелите могат да участват с произведения, написани на български език: есе, разказ, приказка, съчинение, стихотворение, кратка проза или бял стих, свързани с родния край и българския си корен.

Конкурсът по рисуване „България в моите мечти“ се провежда за 23-та година. Участниците могат да нарисуват характерни за техния край традиции или обичаи (или от родния край на своите родители) или да нарисуват културна забележителност, с която се славят родното им място в България.

Конкурсът по пеене „Любка Рондова“ се провежда за 15-та година. Участниците могат да изпълнят песни от своя роден край (или откъдето са корените им в България, ако не са родени в България), конкретно населено място или фолклорна област. Ще е интересно да се добави кратък текст за конкретната песен или за историята около нея.

Творбите се изпращат на адреса на

агенцията: Изпълнителна агенция за българите в чужбина бул. „Дондуков“ 2А, София, 1000, България, както и на електронните адреси на координаторите на конкурсите. Крайният срок за получаване на материалите е 15 април 2024 г. Резултатите ще бъдат обявени на 1 май 2024 г.

Всички творби ще бъдат оценени от специализирани комисии за всеки отделен конкурс. Във всяка възрастова група участниците ще бъдат класирани на I, II и III място и наградени с грамоти, медали и други награди. Възможно е присъждането на специални награди на Журито (за всеки конкурс). Тържественото връчване на наградите ще бъде проведено на 7 август 2024 г. в град София.

И тази година наградата за първите места в конкурсите и отличените участници със специална награда ще имат възможност да гостуват в България на летен лагер в рамките на десетдневен престой в периода 8-17 август край красивото българско Черноморие. Повече информация за темите, условията и наградите може да се намери на сайта на ИАБЧ.

П.Л.Р.

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА
EXECUTIVE AGENCY FOR
BULGARIANS ABROAD

ОБЯВЯВА

конкурси за деца и юноши от българските
общности в чужбина

- Литературен конкурс „Стефан Гечев“
- Конкурсът по рисуване „България в моите мечти“
- Конкурсът по пеене „Любка Рондова“

Тази година темата е

„МОЯТ КОРЕН БЪЛГАРСКИ“

За повече информация за условията,
изискванията и наградите:

Елизабета Георгиев „В храсталака на погледа“

ОБИЧАМ СИВАТА ТИ КОСА

Обичам сивата ти коса
и всяка твоя бръчка.
Обичам кашлицата ти и ревматизма,
треперенето на ръцете ти,
докато прелистваш страниците на Библията
и вестника, приковаващ с лоши новини,
лъжи и малко слънце за оптимисти.

Обичам, когато целуваш чашата с чай,
като сирак ръката на мащехата си,
която може би ще го помилва по главата,
а може би ще го удари,
но никога няма да бъде майчина ръка.

Обичам краката ти, които влачиш бавно,
като уморено старо куче,
приковано в болките си,
крачка след крачка.
Тежки, смътни, черни години...

Обичам и треперенията ти глас,
който ми нашепва още един стих
на песента, която наричаш Истина.
Обичам очилата ти до средата на носа,
зад които не виждам очи, а пещери,
тайна и мрак...

Но най-много обичам сивата ти коса...

ВСИЧКО ТЕЧЕ КАТО РЕКА

В горещия юлски следобед
стоя пред тази врата,
както пред църковните двери
и очаквам чудото да се роди.

В погледа ми се вплита юли
и полира сребристите ми зеници,
очите ми блесят
като кристали на предчувствието.

Не знам какво се случи със съзидателите,
които прескачаха истината
в ригъма на отправените обиди,
и само надежда от миналото
ме предупреждава да спра за момент.

Всичко тече като река.

ОСТРОВРЪХ ХАРПУН

Скръбта е тежък островрѣх харпун,
с който пробивам
светлината и мрака.
Програмирано пробужда и сърцето ми
като мек сапун,
миещ всеки следващ ден.

След това почива на гърдите ми
като перце,
избягало от опашката
на залутала се чайка.
И боли...

Морето мълчи.
Слънцето примижва.
Бреговете размахват пясъчните си ръце,
застинала, чайката
оголва гръбнака си,
да се превърне в нов харпун.

Не цялата,
макар едно от нейните пера.
Просто скърбя...

МОЖЕ БИ РЕШАВАЩ КРАЙ

Времето бърза към решаващия край.
Спирам сърцето си
на светлите склонове на отминалото лято.
Утре още един злодей
ще се изгуби в думите ми.
Сбогом, куче над кучетата!
В тънката кора на мозъка
и в бившите стаи на достойнството
наблюдавам пръскането на звездите.
Леглото ми, тежко от младост,
тъжно плаче.
Плача и аз заради решаващия може би край.

АМНЕЗИЯ

Прегръщам амнезията като стар приятел:
– Здравей, мила! В полезрението ми
се настаниха необичайни светулки.
Дано не излягат, докато си тук!
Днес е събота, а съботата е ден за лутане.
Ден, когато звънецът звъни по-силно
от звънциите в старите филми
на ужасите.
Това ми го каза ти, помниш ли?
Оня ден, когато бяхме с тези,
доведени само да направят бяла.
Не бяха светулки, сигурна съм!
Бяха хлебарки с вкаменели погледи.

Представяме ви цикъла „Калиопазисдосия“ от стихосбирката на Анета Иванова-Радко Стоянчова „Любов“ (2006г.), чието издаване предстои.

Творбата в осем части е своеобразна реминисценция на поемата „Калиопа“ от големия български поет Пейо Яворов,

1.

Милият ми днес е с китка,
с чужда китка при чешмата
и усмивката му се извива
къмто стана на момата...

Милият ми днес от стомна –
чужда стомна – жад напива
и със поглед дяволито
чуждите коси момински
между пръстите навива...

Милият ми днес в прегръдка –
в чужда гръд глава прислания
и не чува, и не вижда как край него съска
витата змия. И обръч стяга...

2.

Аз бях тука, Огън Мило,
докато извиваше хорото
...бях се тихо скрила
в сянка на Дървото

Него Галех, Тебе Гледах,
докато преситняш
стъпките игриви
...в тиха безутешност...

Аз не знаех – После Сетих,
че се тука крия,
за да се не сетиш,
докато игра – играеш,

че си ми Сайбия.

3.

При герана край момите
гиздав смях извиваш
и се кършат под лъчите му
момини снаги игриви

Тая с поглед те задява,
а она с цвете перва
непослушните ти пръсти
Ти се смееш...разлюляваш
моминия свят изгъстрен

И по нощи окъснели
най-красивата ще любиш
И по двори зашумели
ще прехвърчат пеперуди
нощни – твоите целувки луди

Аз по Лунна дреха ще пристъпям
тихо, за да не досегна
шарения свят за тебе тръпен...
и при Извора ще седна...

4.

Ергенуващ и палуващ,
Мило, по земята
Блъскаш чука – огън палиш –
туй ти е съдбата

Аз те гледам през завеска
и гальовно, и любовно
масло вливам във искрата...
че любовно и гальовно – туй ми е душата

5.

Пишем, нижем ситни стъпки,
уловени на хорото –
ти – с момите на мегдана,
аз – на ручей в леглото

Че си Огън ти – огряваш
всичко живо във селото,
а Вода съм аз и нося
Себе. Та да няма жадни в Търкалото

6.

Лудо конче-шарколия –
твоята снага, Юначе,
вино, кипнало на воля –
буйна е кръвта ти. Плаче

тихо смилена душата
само нощем, щом у мене
дойдеш, па приседнеш, тъй че
от душата ми да гребнеш...

Аз обичам си душата
и затуй, че вечно може
да помилва в теб съзлата,
вместо да разделя с ножа

7.

Искрометни тайнства, Мило,
нося на земята
Който Чуе, който Види –
пълна е душата.

Ти за малко бе у мене –
много се засити,
че са тайни искрометни –
вечни само за ЧЕСТИТИ.

8.

Днес е огън – бreme:
днес съм се родила
Днес е огън - време:
в мен те нося, Мило

Ти ми жал – желаеш:
огнена зората, жадна в мен да встъпва
И ми вест – вещаеш:
теб да не откъсна

от душа рубинена
от сърце – имане
и по тебе вгледана
все да си остана

Ти къде си, Мило,

в таз градина пъстра,
дето е Животът ми...и
с цветя, заплетени в косите,
аз за теб съм?

Ти къде си, Мило,
докато не спиш,
и с „ЕЛА“ - от нежност в мене сторено,
не идеш във зори?

Колко да мълча?
Колко ще мълчиш?
Колко да боля?
Колко ще болиш?

Ти по мене ходиш
толкова години...
Аз души не взимам –
Себе Давам, Мило.

СИМЕОН КОСТОВ

В БАЩИННАТА КЪЩА
НА СЕЛО

Бях без средства, затова реших да отида на село при баща ми. Тогава бях на тридесет и седем години, а баща ми на петдесет и осем. Занимаваше се със земеделие, скотовъдство и често ходеше в печалба като строител. Имението беше слабо, безплодно, добитъкът - дребен, мършав, трябваше да нахранят единадесет души, девет деца и родителите. Често се гладуваше. Хапвахме домашен ръжен или ечемичен хляб, когато го имаше, картофи, а през лятото предимно зелници от коприва и киселец, всъщност само зелници в тавата и отгоре кора от брашно.

Беше лятна ваканция. Валеше дъжд и беше невъзможно да се отиде в полето. Баща ми седеше на верандата и режеше тютюневи листа, които майка тайно беше огледала между бобовите стъбла. Пари за цигари нямаше и всеки се справяше както умее. Тютюнът се добива или отглежда незаконно в размер на двадесет бушела и се суши на тавани или в навеси за сено. Цигарите бяха увивани във вестник, а угарките бяха запазени за следващата пура. Кибритът също бил скъп, затова всеки пушач трябвало да си носи прахан, огнило и кварц или кремък. Когато влязох, той се изправи и ме въведе в една стая, която миришеше на тютюн и труд. Предложи ми тютюн и ракия. Приех ракията и отказах тютюна, защото веднага извадих кутия цигари „Ибар“ и му предложих, но той отказа, защото вече пушеше своята. Огънят пукаше в печта. Сламни легла върху два дървени кревата, покрити с цветни чержета, ръчно изработени от майка ми. В стаята ухае на пикантна джанковица. В средата на масата тежък пепелник от сив кръгъл камък, като малка питка, от реката, която водата безупречно оформя през годините. Дълго мълчахме. Баща ми два-три пъти се опита да каже нещо, но само се изкашля. Не разбрах дали го прави нарочно или така му идва. Дъждът валеше все по-силно и очаквах всеки момент да се съберат всички. Беше ми топло, затова свалих якето и го сложих на облегалката на стола. Баща ми ме гледаше и от време на време замислено разрошваше сивата си коса под шапката. След като изпихме по две люти, сякаш езиците ни се развързаха. Разказах му накратко къде и как прекарвам времето си. Той мълчи и ме наблюдава никак

строго, сякаш искаше да провери дали наистина оцелявам толкова трудно. Още ми вярваше, защото знаеше, че никога не съм го лъгал. Докато слуша, забелязвам как ушите и врата му се изчервяват, а здравите нокти на възлестите му пръсти са свити в юмруци. Виждам как цялото му тяло кипи, сякаш иска да скочи и да започне някаква конфронтация. За момент замълчавам. „Продължавай да говориш!“, каза той, съскайки. Отпивам глътка ракия и запалвам нова цигара. Поглеждам баща ми, той е по-спокоен и тогава продължавам. Той отново се раздвижва, преживява страданията ми по свой начин. „Но вие се бихте три години, два пъти беше ранен...“ „Не съм единственият, това вече няма значение“, отговарям. „Твоят чичо Захари не се върна от предишната война.“ „Много загинаха. Това е съдбата на този народ.“ Продължавам да говоря, но с прескачане. Не искам да се разстройва. Нещата не могат да се променят, защо да го натоварваме. „Не мога да повярвам“ - казва баща ми и захваща със зъби дебела цигара. Навън все още вали. Мракът запълни стаята. Баща ми запалва клечката. Малкият пламък се колебае дълго време, докато се стабилизира. „А за кого се бихте?“ „За свободата“ - казвам. - „Техена? Да, за тяхната свобода и вашето робство.“ „Недоразумение.“ „Да, точно така. Недоразумение. Те ви използват и ви подмамат.“ Исках да му кажа, че всичко е много по-сложно и че той трудно може да го разбере, но замълчах, защото бях дошъл да го помоля да ми помогне, докато намеря пътя и стана свой човек. „Това, на война, някак мога да го разбера и оправдая, но това след... Какво е?“ „Каза татко без яд. „Затова страдаха много хора. И аз сред тях. Но нека продължим...Ще продължа да се боря“, казах. „Срещу кого и как?“, попита той и се засмя високо. И ревът сякаш в този момент се превърна в гръм, който ме удари в сърцето. Той беше прав и този смях ме удари толкова силно, че се почувствах унижен пред баща ми и исках да стана и да избягам. „Можеш да довършиш само себе си. Ако можехте, бихте го направили. Не си създаден за това. Не си ти виновен. Такъв е нашият вид. Това го носиме от пращавците си. Всички се биеха, осакатяваха, умираха, а други управляваха. Любезно ти пред-

ложиха да станеш общински чата след войната. Работиш по осем часа, на топло и сухо, получаваш заплата... И си искал да защитиш властта от тези, които я имат.“

Семейството започна да се събира в стаята. Първа майка, сестрите. Трогателни срещи със съззи. Баща ми взе нова бутилка с ракия от бюфета и внимателно наля в чашите. Забелязах, че ръката му трепери. Той ме попита тихо: „Какво си намислил?“ „Не знам. Трябваше да започна от нещо, но нямам също.“ Той разбра. Лицето му пребледня, само очите му останаха като две черни точки. Стана и закрачи от стена до стена, все още голям и държлив. „Не мога да извадя вола от ярема. Сам знаеш, че без волове не можем да оцеем. За децата ни трябваше крава...да продам две-три овце, нищо.“ Мълчах. Знаех всичко, което каза. Бях засрамен. По-добре да не идвах, поне в техните очи щях да остана достоен такъв, какъвто ме познават. „Ще продам една нива!“ Когато каза това, стрела прониза сърцето ми. И така сме бедни и сега, ако останат и без една нива.... Какво ще стане с тях? Ако всичко беше както трябваше, можеше да се очаква да предложи на баща ми да купи нещо от имението, нива, ливада, гора... Имението никога не губи. Ако можех, щях да потъна в земята. Всяка дума на баща ми ме убиваше, въпреки че беше много внимателен в разговора си, за да не ме нарани. „Мислех, че ще е по-добре. - Това не е достатъчно. Човекът е чудо. Много дефектна стока“, каза той. Майка донесе няколко парчета ръжен хляб, прясно изваден от подница, изпечен и запълнен с твърдо овчо сирене. Предлага ми да се подкрепя, докато не приготви нещо друго. Знам, че няма нищо друго,

ако имаше тя щеше да го е донесла. Само колкото да каже нещо, засрами се горката. Работят ден и нощ и нищо не се случва. А създаденото се взема от държавата. Докога войната ще е оправдание за ограбването на народа. Захващам кората от хляба и усещам буца в гърлото. Заседнала е сякаш иска да ми попречи да изям чужда болка. Започнах да се потя. И тогава от Царския кладенец се чу лай на кучета. Близо като в двора. Кикотеха се, пищяха, давеха се... струваше ми се, че се смеят. Смят ми се. Като хиени. Подигравателно и откровенно ми се смеят. Никой друг не обръща внимание на смеха им, все още им лаят. Може би и аз нямаше да ги забележа, ако не го преживях като смях. Майка влиза отново. Как да се защитя от доброта, която идва от нея? Отслабнала, изтощена от труд, грижи и болести, тя обикаля около нас като дишаща сянка. „Бил си предопределен за друг живот“, небрежно казва татко. „Не съм започнал войната“, защитавам се. „Ти си от добро семейство и по бащина, и по майчина линия. Надявахме се, че ще успееш да създадеш семейство.“ Майка ме целуна.

Баща ми продаде нивата и безмълвно ми даде парите. Това ме удари по-силно от всички предишни изпитания, през които съм минал. На раздяла той ми подаде ръка и я стисна силно, след което се обърна и си тръгна. Майка ми ме достигна, прегърна силно, целуна и ми бутна в джоба на самото няколко смачкани банкноти. Усетих как трепери, като изтощена птица. Не щях да бърша нито нейните, нито моите съззи от лицето си. Тръгнах си с бреме на скръб, по-тежко от всичко преживяно до тогава.

На основание чл. 102, ал. 2 и 3 от Закона за служителите в автономните покрайнини и единиците на местното самоуправление („Държавен вестник на РС“, № 21/16, 113/17, 95/18, 114/21, 113 /17 - др. закон, 95/18-др. закон, 86/19, 157/20. др. закон и 123/21-др. закон) и Публичен конкурс за заемане на изпълнителска длъжност в Общинската администрация на Община Цариброд, № 111-1/24-14/3 от 04.01.2024 г., началникът на Общинска администрация Цариброд обявява

СЪОБЩЕНИЕ

Публичен конкурс за заемане на изпълнителска длъжност в Общинската администрация на Община Цариброд, № 111-1/24-14/3 от 04.01.2024 г., който е публикуван в интернет презентацията на Община Цариброд www.dimitrovgrad.rs, на таблото за обяви на Община Цариброд и в междубоштинския вестник на български език „Ново Братство“.

Срокът за подаване на заявления за участие в публичния конкурс е 15 дни от публикуването на обявата във вестник „Данас“.

Изпраща се до:

- ежедневника „Данас“,
- Вестника на български език „Ново Братство“,
- конкурсната комисиия.

№111-1/24-14/4

В Цариброд, 04.01.2024 година

НАЧАЛНИК
Драган Голубов, юрист

Утре е Савинден

Училищата отбелязват Деня на своя покровител

Сръбският православен народ и особено учениците и просветните дейци с радост се готвят за честването на своя небесен закрилник – Свети Сава. Традиционно в училищата този ден е изключително тържествен, а учениците с рецитали и концерти представят живота и делото на великия сръбски архиепископ – духовник, просветен деец и дипломат.

Както всяка година, така и тази по случай празника учениците от Основното училище „Христо Ботев“ ще изпълнят тържествена програма в Културния център в два термина (от около 10 и 30 и от 12 часа), след която в училищната столова ще бъде прерязан обредния хляб.

Отбелязването на Савинден преподаватели и ученици от Гимназията „Св. св. Кирил и Методий“ ще започнат в 8 часа с присъствие на празничната Литургия и рязане на обредния хляб в градската черква „Рождество Богородично“, а от 10 часа ще последва тържествена Светосавска програма в хола на училището. Съгласно учебния календар Свети Сава е работен, но неучебен ден в училищата.

В тропара на свети Сава се казва кой е той: „Като наставник, първопрестолник и учител пръв си изминал пътя, водещ в живота, светителю Сава. Просветил си своето отечество и си го възродил със Светия Дух, и си насадил всеосвещените твои чедра като маслинови дървета в мисления рай. Почитаме те като съпрестолник на апостолите и светителите и ти зовем: моли Христа Бога да ни дарува велика милост.“

Нека си припомним и детайлите от неговия богат житейски път, извървян тук на земята. Св. Сава е роден през втората половина на 12 в. в Рас, столица на сръбското Велико княжество, недалеч от днешния гр. Нови пазар. Растко Неманич (както е светското му име) произхожда от кралската династия на Неманичи и е най-малкият син на великия жупан Стефан Неманя. Той се отказва от земната власт, за да следва Бога. На 18-годишна възраст св. Сава избягва от светската суета на Света Гора и отива първоначално в руския манастир „Св. Пантелеймон“, а сетне във „Ватопед“, където се замонашва. Заедно с баща си издига Хилендарския манастир. Цялото му семейство под влияние на светеца поема пътя на светостта – самият той става духовен отец на баща си св. Симеон и на по-големия си брат св. Стефан, майка му Ана отива също в манастир. В самото начало на 13 в. св. Сава се връща в родината си с цел да прекрати войната между братята си. През 1219 г. той става основател на самостоятелната Сръбска архиепископия. Св. Сава се чества като покръстител на Сърбия, донесъл славянското богослужение и славянските книги. Блестящ книжовник, той развива широка просветна дейност. През 1222 г. вселенският патриарх Герман ръкополага Сава за архиепископ на цялата сръбска земя. В 1233 г. св. Сава предава светителството на своя ученик Арсений Сремски. Към

края на живота си посещава патриарсите на Йерусалим, Антиохия и Александрия, за да укрепи позициите на Сръбската Църква и да съдейства на българския цар Иван Асен II за възстановяване на Българската патриаршия.

Св. Сава искал да умре извън родината си и се молел на Бога да го удостои да бъде погребан в изгнание. На връщане от второто си поклонение в Йерусалим, по време на гостуването си при българския владетел Иван Асен II в Търново – тът на сръбския крал Владислав, на когото св. Сава е чичо, той участвал в Рождественските и Богоявленски богослужения заедно с българския патриарх Йоаким, но заболял. На 14 януари 1235 г. св. Сава предал праведната си душа на Бога. Той бил тържествено погребан в църквата „Свети Четиридесет мъченици“ в Търново.

Смъртта на св. Сава става вечен мост между България и Сърбия, духовна връзка между двете страни и народи.

Сръбският крал Владислав, негов племенник, молил българския цар да му предаде тялото на неговия чичо, но българите също искали да имат при себе си този небесен закрилник и българският цар отклонил молбата. Владислав дошъл лично в Търново да моли за светото тяло. Отишъл първо на гроба на св. Сава и проливайки горещи сълзи, той просил светеца: моли Бога и с твоите молитви умилостиви сърцето на българския цар, та да ми разреши пренасянето на твоето тяло...

Ето как описва тези трогателни събития св. Николай Велимирович:

„Тази и много други молитви Владислав отправил към чичо си с трепетно сърце. И, виж ти, чудо! През същата нощ в съня на цар Иван Асен II се явил Сава и му заповядал в Божието име да предаде неговото тяло на сърбите...“

И тъй, ковчегът бил изваден от саркофага и бил отворен в присъствието на двамата владетели, патриарха, духовенството и народа. За радост на всички, Савиното тяло било нетленно и църквата се изпълнила с приятен мирис. Изглеждало тъй, сякаш светителят бил заспал. Започнали да стават чудеса: болните били веднага изцелявани, а обсебените от дявола се освобождавали само от докосване до неговото тяло и до одеждата му.

На свой ред цар Иван Асен II заповядал каменният саркофаг да бъде запазен в чест на светителя тъй, сякаш светото му тяло все още лежи в него. Саркофагът бил наметнат с царското пурпурно покривало, кандилата и свещите около него останали запалени... Желанието на царя било Сава да остане в Търново до Великден като в свой собствен дом. Сава не обещал, че ще остане, но все пак останал в България не за един, а за два Великдена. Тялото му било взето от Търново и било пренесено през българската граница в Сърбия. Никога обаче не е имало рязка граница между сърби и българи, както между другите народи, а само подвижна и не

особено категорична линия. Св. Сава винаги е бил и остава символ на това единство.

В цялата сръбска история няма подобно на това дълго и тържествено шествие, с което тялото на св. Сава било пренесено от България в Сърбия. Хиляди хора приждали от всички страни, за да се присъединят към него. Крал Владислав бил построил в Херцеговина манастир и църква, наречена Милешево. И след седемстотин години тя ни радва с красотата си. На 6 май 1237 г. светите мощи на св. Сава били пренесени в Милешевския манастир. Донасянето на Савиното тяло в светинята било повече радостно, отколкото тъжно събитие. Минал над половин век, откакто принц Растко напуснал Херцеговина, своето княжество, и избягал в Света Гора. И ето че сега бил донесен обратно като светител Сава в същата тази земя, в Херцеговина. Никой и никъде не вярвал, че той е мъртъв“. По-късно на 27 април 1594-а година по време на Османското владичество турският комендант Синан паша заповядал мощите да бъдат изровени и изгорени на централния площад в Белград. На това място днес е построен великолепен храм посветен на Свети Сава. Ясно е, че славата на великите Божии угодници не може да бъде изгоряна, а те отават да „светят“ за вечността.

Днес в старопрестолния град Велико Търново търновчани и гостите на града

могат да се поклонят на изградения наново гроб на св. Сава Сръбски в обновената църква „Св. Четиридесет мъченици“. Гробът е покрит със специална мраморна плоча. А поклонниците в Рилската света обител могат да се помолят в параклиса „Св. св. Симеон и Сава“, съграден в прослава на създателите на Хилендарския манастир, станал огнище на българското Възраждане и българския дух.

Отпреди две години по повод Савинден, а по инициатива на сръбския посланик в България Негово Превъзходителство Желко Йович, се организира тържество в сградата на посолството на Р. Сърбия в София. В този ден посолството отваря вратите си за бройни гости, представители на Българската православна църква, политици, общественици и др. Когато започна тържественото отбелязване на празника в сръбското посолство, посланик Йович представи инициатива, свързана с деня на св. Сава, връчване на грамоти на две личности: на гражданин на Р. България и гражданин на Р. Сърбия, които работят за единството и добруването на двата народа, кято със сигурност ще се състои и тази година.

Пожелаваме светъл празник на всички, нека пътя на св. Сава бъде пример за последване за всеки един от нас!

Д. Х. и А. Т. А.

Тъжен помен

С дълбока скръб съобщаваме, че се навършват 40 ДНИ от смъртта на

ВЕРИЦА АЛЕКСАНДРОВА

от Босилеград
(1948 - 2023)

професорка по сръбохърватски език и литература
На 4-ти февруари (неделя) от 11 ч. в Райчиловското гробище ще посетим вечния ѝ дом, ще запалим 40 свещи и ще почетем паметта ѝ! Вечно ще помним нейния светъл лик, благородна душа и сърце. Нека почива в мир! Винаги ще те обичаме!
Ти ни беше всичко! Вечна ти памет!
От твоето семейство: синът Златко, дъщерята Жаклина, съпругът Милко и многобройни роднини и приятели

Тържествено отбелязване на Богоявление в Босилеградско

По традиция и тази година в Босилеград и в някои села тържествено беше отбелязан празникът Кръщение Господне - Богоявление.

В присъствието на голям брой вярващи в църквата „Рождество на Пресвета Богородица“ в Босилеград Светата литургия за празника сутринта отслужи протоерей Зоран Стоянов, а след това в църковния двор извърши Велик Богоявленски водосвет и причести всички участници в състезанието по изваждането на кръста от Драговищица, което по традиция се проведе на мястото над някогашната бензиностанция.

В тазгодишния ритуал по изваждането на кръста участваха над 30 смелчаги, а осветения кръст извади 24-годишният Мариан Антанасов от Босилеград.

Стотици босилеградчани присъстваха на състезанието, което тази година събра рекорден брой участници, откакто от 2005 г. се провежда на мястото над бившата бензиностанция. Заедно със смелите и сърцати мъже в ледената вода се гмурнаха и дванадесетгодишните Михайло Николов и Тасе Илиев, както и четиринадесетгодишният Михайло Илиев. Сред състезателите бе и председателят на Националния съвет на българското национално малцинство и зам.-кмет на общината Стефан Стойков.

На всички участници в надпреварата общината и Спортният съюз на Община Босилеград и тази година подариха медали, а по думите на отец Стоянов Църковната община Босилеград на победителя Мариан Антанасов ще връчи и парична награда.

По повод празника в райчиловската църква „Възнесение Господне“ празничната литургия отслужи отец Занко Станойков, след което в портата

на църквата извърши Богоявленски водосвет. Победител в надпреварата по изваждането на осветения кръст от студената Драговищица в Райчиловци беше 28-годишният Новица Николов от селото. Победителят е награден с осветена икона.

Богоявление тържествено бе отбелязано и в Горна Любата, където в храма „Свети Архангел Михаил“ отец Зоран Стоянов извърши Великия водосвет, след което бе организирано и изваждане на кръста от осветената вода в котел. Тази година кръста извади Любомир Василев от Горна Любата.

По традиция в навечерието на празника - на Кръстовден, босилеградските свещеници служиха вечерни богослужения и извършиха Великия водосвет в църквите „Свети Илия“ в Горна Лисина, „Свети Апостоли Петър и Павел“ в Божица и „Света Петка“ в Рибарци.

П.Л.Р.

МЛАДЕЖЪТ МАРИО ЛЕКОВ ИЗВАДИ БОГОЯВЛЕНСКИЯ КРЪСТ ОТ НИШАВА В ЦАРИБРОД

На 19 януари в деня на големия християнски празник Богоявление, по необичайно топлото време за сезона с температура около 14 градуса, стотици царибродчани по традиция се събраха при „двумостовието“ в града на бреговете на Нишава, в която бе потопен Богоявленският кръст, за да проследят отблизо кой ще хване кръста. В реката скочиха дванадесет души, като двадесет и четиригодишният Марио Леков, стажант по дентална медицина в София, беше най-бърз и доплува пръв до светицията. Марио участва за четвърти път в мероприятиято, а ето и защо: „Просто вяра в Бога и за здраве като цяло. За нас е голяма чест да участваме и ще продължим, само живот и здраве да е. Предлагам всяка година да се запишат нови членове да участват. Благодарен съм на гражданите, че дойдоха да ни наблюдават, това е голяма подкрепа. Благодаря и на града, че организират това хубаво събитие на празника.“ Сред участниците бе и колегата му Георги Тодоров от Враца, както и само една девойка, двадесетгодишната Мария Георгиев. За всичките участници в ритуала бяха осигурени подаръци. Събитието се организира от Туристическата организация и Спортния съюз Цариброд, под егидата на Община Цариброд и с благословията на Нишкия епископ Арсений и на свещеника на царибродската църква о. Драган Лазич.

Отбелязването на празника започна с празнична литургия и Велик Богоявленски водосвет в църквата „Рождество Богородично“, след което

литийното шествие мина през центъра на града до „двумостовието“.

След десетилетия пауза традицията за Йордановден в Цариброд бе възстановена през 2016 и продължава вече 8 години, като първите две години ваденето на кръста бе организирано в Белеш до устието на Лукавашка река в Нишава.

Андрияна Ташков Александров

